

SKUP 2008 – 12

Prosjekt:	Spillet om stadion
Medarbeider:	Eli Johanne Haugen
Publikasjon:	Hamar Arbeiderblad
Publisert:	2007 – 2008 – ikke avsluttet
Medium:	Avis
Tema:	Samfunn/forvaltning

Metoderapport SKUP-prisen 2008

«Spillet om stadion»

1. Eli Johanne Haugen
2. Spillet om stadion
3. Publisert i Hamar Arbeiderblad i perioden 2007-2008. Ikke avsluttet.
4. Hamar Arbeiderblad, Grønnegata 64, postboks 262, 2302 Hamar. Tlf: 02318.
5. Eli Johanne Haugen, Solhellinga 32F, 2315 Hamar. Tlf: 974 25 305
6. Redegjørelse for arbeidet.

a) Prosessen rundt bruk og utvikling av Hamar stadion, sentralt i Hamar, har pågått i årevis i Hamar. Hamar stadion er byens gamle, ærverdige skøytestadion, hvor Hjalmar Andersen satte sin legendariske verdensrekord på skøyter i 1952 på 16.32,6. Utover på 1980-tallet forfalt anlegget mer og mer, som både er friidrettsanlegg og skøyteanlegg. Tiden har gått fra utendørs skøyter. Noen hundre meter unna hadde HamKam sin eliteseriearena for fotball, Briskeby Gressbane, i en dårlig forfatning. Med nye krav fra Norges Fotballforbund til fasiliteter for toppidrettsanlegg, ble en tanke om å regulere Hamar stadion for så og selge området til høystbydende satt ut i livet. Pengene fra salget skulle gå til å bygge ut nye Briskeby Gressbane og et erstatningsanlegg for idretten på Hamar stadion.

Kommunen valgte å overgi myndighet til et aksjeselskap, Hamar Sportsanlegg (HSA), hvor kommunen indirekte og direkte hadde aksjemajoriteten, men også de to involverte idrettslag HamKam og Hamar Idrettslag har aksjer. Problemet for pressen oppsto ganske raskt i å få ut informasjon fra dette ASet. Bedre ble det ikke da HSA opprettet en underskog av selskaper, som skulle fylle forskjellige formål i denne prosessen.

HSA startet først med en omstridt reguleringsprosess rundt Briskeby Gressbane, som endte med oppkjøp av mange eiendommer, ekspropriasjon med mer. Som kommunereporter ble det min oppgave å følge denne prosessen. Tilnærmet parallelt ble det igangsatt arbeid rundt regulering av Hamar stadion. Også dette arbeidet fulgte jeg som journalist. I slutfasen av reguleringen ble området (rettere sagt aksjeselskapene som eide områdene) lagt ut for salg. Dette var en lukket prosess. Til tross for at kommunen var en stor eier, var det svært vanskelig å få innsyn, også etter at forhandlingene var slutført. Området ble solgt i juli 2007, til en lokal gruppe kjøpmenn/eiendomsutviklere, i form av en inngått aksjekjøpsavtale. Området ble ferdig regulert i desember 2007. Ett av formålene er å bygge et gigantisk kjøpesenter på 30.000 kvadratmeter. I et av oppslagene avdekket jeg at eiendommene ikke ble solgt til den aktøren med det høyeste pristilbudet. Det førte til et krav om gransking av prosessen fra politisk hold.

Hamar kommune har også en annen rolle i forhold til utbyggingen på Briskeby. Fordi salget av stadion ikke var effektivt da byggearbeidet ble påbegynt, gikk utbyggerne (i realiteten idrettslagene) til kommunen og fikk utstedt en garanti for byggearbeidene av et heleid kommunalt aksjeselskap, Hamar Energi Holding, som eier og forvalter kommunes aksjer i Eidsiva Energi - ett av Norges største kraftselskaper. Garantien ble første gang gitt i juni 2007, men forble ukjent for offentligheten inntil jeg skrev om den i november 2007. Det skapte store reaksjoner i det politiske miljø i Hamar. Det ble satt kritisk søkelys på rådmannens mange roller i saken, som daglig leder i holdingselskapet og mulige habilitetskonflikter.

Problemene oppstod for utbyggingselskapene da den lokale kjøpergruppen nektet å betale ut oppgjør slik det er avtalt. De kom i likviditetsproblemer, og ble flere ganger tvunget til å gå til kommunen for å be om å få utvidet garantien ettersom byggearbeidene på Briskeby skred fram, og senere be om kortsiktige lån i 50-millioners klassen. Dette er forhandlinger som føres bak lukkede dører i kommunen, men som journalist lykkes jeg med å få ut opplysninger slik at jeg kunne skrive.

Jeg har som journalist også etterspurt offentliggjøring av aksjekjøpsavtalen som det er oppstått strid om, og laget journalistikk på det. Se vedlagte artikler. I januar 2008 ble avtalen endelig offentliggjort, og der står saken.

Som kommunereporter er det min jobb å rapportere fortløpende fra kommunale organ. I denne saken har det mest interessante foregått på styremøter og hemmelige møter uten pressens adgang og hvor det er forretningssensitiv informasjon. Informasjonen blir da vanskelig tilgjengelig. Et langvarig forhold til kildene er da avgjørende for å inngi tillit og få ut informasjon.

b) og c) Den sentrale problemstilling i arbeidet. Dette arbeidet har sprunget ut av min løpende dekning av det kommunale området i Hamar, spørsmål jeg har stilt meg underveis, anonyme og åpne kilder, undring og innspill fra kolleger. Denne saken vil ikke slippe, og den er ikke over. Jeg overskuet ikke da jeg begynte å skrive om dette, at saken skulle vedvare så lenge som den har gjort.

d) Delvis også besvart under de to foregående punktene. Det er tradisjonell journalistisk metode som er brukt, med observasjon, intervjuer, åpne og anonyme kilder. Det har vært viktige tips fra insidere. Saken har vært vanskelig å få tak på, fordi den er i spennet mellom offentlig forvaltning og privat forretningsdrift. Jeg har jaktet på dokumenter, og har selv sagt hatt tilgang til alt av årsberetninger, regnskaper og finkjemmet offentlige tilgjengelige saksdokumenter. Hamar kommunes mange roller og flere aktørers mange roller og interesser har vært et viktig aspekt. Kommunen har vekslet fra grunneier til overdrager av eiendommene, utpekt styremedlemmer, vært reguleringsmyndighet og garantist i mange hundremillionersklassen.

7. Jeg har brukt mye arbeidstid de siste to–fire årene på hele den prosessen nevnt over. Jeg er allmenn kommunereporter, så jeg har også mange andre oppgaver. Dette har i perioder vært en sak jeg har drevet med ved siden av alt det andre, mens i perioder har den vært hovedbeskjeftigelsen. Jeg har ikke brukt mye fritid på saken, men noe overtid har det blitt. Jeg har brukt mye mental kapasitet på å tenke på nye saker og problemstillinger som dukker opp på fritida.

8. Spesielle erfaringer. Jeg har jobbet alene på dette prosjektet. Selv om et par andre i redaksjonen har gjort et par saker i mitt fravær, er det jeg som har holdt i trådene og hatt kontinuitet. Jeg opplever at det er vanskelig å få relevante innspill fra sjefer og kolleger når det er jeg som sitter på avisens kunnskap om saken.

Det er ikke i noen særlig grad andre medier som har kastet seg på, med unntak for NRK Hedmark og Oppland som har referert enkelte saker, samt Finansavisen som har hatt egne oppslag. På den måten har det også vært litt vanskelig å få aksept internt for at det er viktig å skrive om det, men i all hovedsak har jeg opplevd å få god støtte. Jeg ønsker for min egen del å få mulighet til å heve kompetansen på økonomi og halvoffentlige selskaper, men da bedriften satser mest på bedriftsintern kursing, har det vist seg vanskelig.

I forhold til kildene og sakskomplekset har det pågått en kamp om sannheten, og jeg føler at det har blitt lagt press på meg som journalist fra flere hold i flere faser av sakens utvikling.

Hamar, januar, 2009.

Eli J. Haugen